

Izhaja
10., 20. in zadnjega
dné vsakega meseca.

Naročnina
stane 1 gld. na leto.

Posamne številke
po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila

delavcev, ki nimajo dela,
ali delodajavcev, ki
iščejo delavcev, se vspre-
jemajo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 23.

V Ljubljani, 20. avgusta 1899.

Letnik V.

Slovenski krščanski socijalci na Hrvaškem.

Dné 15. t. m. je bil pomenljiv dan za razvoj gibanja na slovanskem jugu. Slovenski krščanski socijalci so došli prvič na Hrvaško in tega dejstva smo se razveselili srčno, ker nam priča, kako globoko se je že ukoreninila naša delavstva slovenskim ideja hrvatsko-slovenske vzajemnosti. Pomembna sta dneva 14. in 15. avgusta, ker sedaj je prvič poslalo organizovano delavstvo slovensko v sredo naroda hrvatskega svoje zastopnike, ki so iznova pokazali krvnim svojim bratom, da naroda slovenskega nobena moč ne loči od Hrvatske.

Pod petimi delavskimi zastavami je pohitelo na Hrvaško v ponedeljek popoldne 58 slovenskih delavcev in delavk pod vodstvom drž. posl. dr. Kreka in v družbi hrvatskega krščanskosocijalnega organizatorja č. g. Zagoraca iz Siska. »Hej Slovani« so zapeli za svojo popolno pesem.

Zastopanih je bilo 11 slovenskih krščanskosocijalnih društev in sicer: »Slovenska krščanskosocijalna zveza« z zastavo, »Katoliško delavsko društvo« na Jesenicah z zastavo, »Slovensko podporno delavsko društvo v Celju«, »Slovensko delavsko stavbinsko društvo« in »I. delavsko konsumno društvo« iz Ljubljane, »Gospodarska zadruga« na Čšnjici, pevsko društvo »Ratitovec« iz Selca z zastavo, »Bralno društvo« iz Železnikov z zastavo, »Konsumno društvo« iz Železnikov, »Posojilnica v Starem Trgu«, »Društvo svetega Jožefa« iz Tržiča z zastavo. Izletnike so prav priščno pozdravljali v Krškem, po zeleni Štajerski pa so jih štajerski rodoljubi pozdravljali skoro na vsaki postaji, sosebno lepo v Rajhenburgu in v Brežicah, kjer jih

je pozdravil predsednik čitalnice. Preko Sotle je zadonela »Lispa naša domovina« in čim bližje smo se pomikali srečevali Hrvatske, belemu Zagrebu, tem krepkeje je donela »Jos Hrvatska ni propadla, dok mi živimo!«

Na zagrebškem kolodvoru! Na stotine ljudstva, na čelu pozdravljajoči množici »Zanatlj. pomočniško društvo« in odbor zagrebških krščanskosocijalnih delavcev. Predsednik »Zanatlj. pomočn. društva« g. Noršič je pozdravil slovenske krščanske socijalce na hrvatski zemlji kot drage brate in gosp. Petrovič imenom krščanskosocijalnih delavcev hrvatskih. Imenom Slovencev je odgovarjal g. Kregar, da so krščanski socijalci presenečeni ob tako iskrenem vsprejemu v Zagrebu. Slovenci in Hrvat, uvijek brat! To nam dokazujete. Prišli smo mej Vas, da potrdimo tisto, kar naše ljudstvo na vseh naših shodih povdarja, tisto, kar smo slovenski krščanski socijalci v primeroma kratkem času dejanski razširili mej narod slovenski — vzajemnost hrvatsko-slovensko. Zastopamo tu maso naroda slovenskega, ki so v krščanskosocijalnem taboru. Delavske naše čete spremljajo naš pohod med vas in zahvaljujoč se vsem za ljubav, s katero nas sprejemate, kličem z besedami, ki so danes na jeziku in v srečevanju naših bratov: »Živela naša skupna hrvatska domovina, (Gromovito ploskanje) živeli tisti njeni sloji, ki so ji glavna bramba, živeli hrvatski delavski stanovci! Na čelo slovenskega odposlanstva postavile so se na to slovenske delavke v narodni slovenski nosi, v belih pešah. »Živele Slovenke!« klicalo se jim je od vseh strani, živeli slovenski krščanskosocijalni delavci!« pozdravljale so mnogoštevilne množice hrvatskih delavcev, a tudi gospoda iz višjih slojev. Tudi dr. Frank je poslal tje svoje agente. Ob vsprejemu smo videli, kako peša

njegova moč. Bili so časi, ko bi ob terorizmu njegovem ne bilo mogoče vsprejeti v Zagrebu krščanskosocijalnih delavcev, sedaj pa je prišlo menda na njegovo komando klicat nekaj možic »Živijo dr. Tavčar«. Te demonstrativne klice čistih židovskih pristašev pa so zadušili gromoviti klici, s katerimi so Frankovemu izzivanju odgovarjali naši delavci: »Živio Tuskan!«, »Živio Zagorac!«, »Živela zjedinjena opozicija!« Hrvatje pa so odgovarjali: »Živio dr. Krek!«, »Živio Kalan!«, »Živelo krščansko-socijalno radništvo slovensko!«

Velikanska množica je prepevajoč slovenske pesmi spremljala Slovence do novo-gradiške pivarne, kjer je bil »zajednički večer«. Na pozdrav predsednika Noršiča se je zahvalil g. Kregar rekoč, da bomo slovenski krščanski socijalci v vedni stiki z brati Hrvati in prihiteli med nje se večkrat, ter napije »Zanatlj. pomočn. društvu. Gosp. Zagorac spominjal se je teh dni, ko je proučeval na Slovenskem gospodarsko organizacijo krščanskih socijalcev. Govornik pravi, da kamorkoli je prišel in dejal »Hrvat sem!«, zasvetil se je radosti obraz slovenskim možem, roka se je prožila v pozdrav: »Zdravo, brate Hrvate!« Slovenci in Hrvatje smo si blizu, a bili smo si doslej vrlo daleč.

V dvorano stopi dr. Krek. Hrvatski delavci ga obkolijo ter stojé kličejo: »Slava dr. Kreku!« Dr. Krek prične govoriti hrvatski. Odločno odklanja ovacijo svoji osebi. Vse zvraca na idejo in načela, katera zastopa. Bil je sanj njegove mladosti in sedaj je delo zrele moške dobe: praktično provesti zjedinenje med Slovenci in Hrvati. Nobena ideja pa še ni imela preje moči, dokler ni prešla v »narod brez časti«. Ideji demokrati moramo služiti ako hočemo doseči svoj namen. Prešla je doba, ki je bila za

LISTEK.

Zdravnikov sin.

(Črtica iz življenja.)

(Konec.)

Nekaj dni pozneje sem se sprehajal po cesti nad morjem. Krasen dan je bil in morje je blestelo v solnci kakor biser.

Pred krčmo ob cesti je sedel človek in zrl v daljavo. Na mizi pred seboj je imel kupo vina in vogal belega kruha, od katerega je trgal kos za kosom in hlastno jedel — bil je on!

Videti je bilo, da je lačen in na obrazu mu je odseval zar globoke žalosti, da, — obupa. Takoj sem slutil, da ga preganja usoda, morda ljuta usoda! Morda je prišel — kdo ve po kakem tamnem naključju! — tu sem, da si poišče službe, košček kruha, a

ker ne najde ničesar — s tako nogo! — je tako potrt ...

In v meni se je boril z dvomom sklep, da se mu približam, da se mu razodenem, da mu povem vse, tudi ono o njegovem padcu in mu pomagam iz nesreče, da mu storim, kar morem, dasi ga nisem mogel trpeti tedaj — toda zdajci upre svoj pogled v me, tisto čudno oko, in moj sklep je bil uničen, ozrl sem se še jedenkrat po njem, srce mi je pretreslo nekaj neumljivega in šel sem dalje po cesti.

Se dvakrat, trikrat sem ga videl pozneje. Vsikdar je hitel po ulici ob svoji berglji, da mu je pot kapal s čela. V roki je nesel zvitek papirjev in žepe je imel potaknjene s papirji v raznih barvah. Zdelo se mi je, da je dobil kako službo, a tako, da je moral mnogo tekati po hišah, ako si je hotel prislužiti boro — provizijo. In vsikdar, ko sem ga zagledal, kako je hropeč poganjal svoje

težko truplo naprej in se mu je rosilo lice od vročega znoja, vsikdar se je oglasil v meni očitajoči glas in mi dejal: »Glej, to si storil ti, to je delo tvoje hudobije! Da mu nisi velel po ono jezice nad trhlo vejo, ne bil bi padel, ne bil bi se pohabil. In najbrže bi tudi ne bilo prišlo tako daleč z njim. Tako pa je bila njegova noga njegova zla usoda in mesto da je zdaj morda imeniten gospod, mora se potikati po svetu, drugim v nadlego, sebi v obup.

Tako se mi je oglasala vest in da bi jo vsaj nekoliko utešil, opravičeval sem svoj čin tako-le: Roko mi je bil zopern, v dno duše zopern, in kar je človeku zoperno, tega se hoče iznebiti. Morda je bila tudi kazen, zakaj pa je moril ptice? Naposled pa, ako si je pohabil nogo, radi tega bi bil lahko okrevel — bože, saj je bil zdravnikov sin! Torej je kriv le njegov nespretni oče, ki je nogo najbrže pokvaril z neukim zdravljenjem ...

narod doba robstva in tlake, ko so se drugi dičili z njegovimi vspehi in izrabljali njegove delavske sile. Ideja juga! Internacijska socijalna demokracija je hotela izrabiti to idejo, a delavstvo se bode oklenilo nas, ki delamo na temelju vere in domovine. V tem smislu se organizuj slovensko in hrvatsko delavstvo. Govornik želi, da si ustvari hrvatsko delavstvo svoj hrvatski delavski program, ki bode pot do naše zmage. Dogovoriti se moramo o tem praktično in skoro zopet priti skupaj, da na posebnem sestanku razpravljamo organizacijo slovenskega in hrvatskega delavstva. Zato dobro došel vsak delavec, brez aspiracij za svojo čast! Delavstvu hrvatskemu pa naj se množe močje, ki mu bodo žrtvovali svoje moči. Živelo delavstvo hrvatsko!

V dvorani se je vršilo pobratimstvo slovenskih in hrvatskih delavskih slojev. Z veliko ljubeznijo so vzeli Hrvatje slovenske goste v svojo sredo, da jih popeljejo v svoje domove. Hrvatski in slovenski delavec sta se spoznala. Slovenski krščanski socijalci so si pridobili trdne zaveznike za gospodarsko osvobojenje slovanskega juga, zaveznike, katerim njihovih načel in prepričanja ne more nihče konfiskovati!

V torek zjutraj ob 6. uri pričel se je že pomikati poseben vlak »Zanatli. pomočniškega društva iz Zagreba proti Jaski in dalje proti belemu Karlovcu. Slovenci in dragi nam Sisčani so se pridružili »Zanatli. pom. društvu«. Ob najlepšem vremenu je bila krasna vožnja po ravninah hrvatskih. Raz vozove plapolale so hrvatske trobojnice, prepevali smo slovenske in hrvatske pesmi ter vsak trenutek odzdravljali pozdravom ob progii. Skoro smo bili na kolodvoru v Karlovcu. Tu so nas čakala hrvatska društva s svojimi zastavami, godba veterancev iz Zagreba je svirala in — »Živeli Slovenci!« je gromelo, ko smo stopali iz vozov. Slovenski prapori so se razvili. Takoj so bile obrnjene vse oči na zastavo naše »Zvezke«. Predsednik obrtniškega in delavskega društva »Nade« g. Avgust Francisković je stopil pred nas ter nas pozdravil imenom vseh Karlovčanov. Gospod Kregar dejal je v svojem odgovoru, da smo Slovenci zaradi tega toli radi prihiteli v Karlovec, ker vemo, da je to jedno najzavrednejših mest hrvatskih, mesto, v katerem ima hrvatska opozicija trdno zaslombo. Slava Karlovcu, živela »Nada«!

Razvrstil se je sprevod. Na čelu je svirala godba, za njo so korakali ognjegasci, potem pa je vihrala naša zastava sv. Mihaela, za »Slovensko krščansko-socijalno zvezo« so korakala ostala slovenska in hrvatska društva;

Te dni je stalo v časopisu, da se je na cesti ponesrečil neki Friderik S., »hrom človek«, ki je prišel pod težek, po cesti dirja-joči voz, in leži sedaj v bolnišnici.

Nisem se mogel premagati, hitel sem v bolnišnico, da ga vidim še enkrat, morda poslednjič, — pa bilo je skoro prepozno. Ko sem stopil predenj, uprl je svoj pogled v me in se bridko nasmejal, govoriti ni mogel več, preveč ga je potrl voz. A zdaj sem videl, da me je spoznal, — čutil sem, da me je poznal že najbrže ves čas, a ni hotel dati od od sebe, bil je preponosen. Vse to sem zdaj čital v njegovem očesu, ki je bilo uprto v me. Slednjič je stegnil svojo roko k meni in mi jo položil v desnico, tako je izdihnil — vzela je seboj na oni svet skrivnost, da sem mu prav za prav jaz zakrivil tako usodo ...

17 zastav je vibralo v sprevodu. In kaka je bila pot že po ulicah karlovskega predmestja! Raz vsake hiše so vihrale hrvatske trobojnice, skoro z vsakega okna klicale so nam Hrvatice iskrene pozdrave. Naše Slovenke in gorenjske močje v narodni noši je vse zrlo z velikim zanimanjem in oduševljenjem. Došli smo v Karlovec. Na stotine Hrvatice v belih oblekah s trobojnimi okiti nas je čakalo pri uhođu v mesto. Usul se je na nas dež cvetja. Vse polno hrvatskega naroda nas je obkolilo, stiskali so nam roke, izražali z rodoljubnimi klici svojo vzajemnost z nami, vmes pa se je po vseh lepih ulicah prijaznega Karlovca iz nežnih rok usuvalo na nas cvetje in venci.

V »Zorinem Domu« smo se odpočili, potem si pa ogledali Karlovec. Okolu 11. ure odkorakala so društva k blagoslovljenju nove »Nadine« zastave. Korakala so mimo doma kumice presvetle baronice Kate Vranicany, kateri so se naše zastave poklonile. V cerkvi sv. Trojice je bila sv. maša, katero je daroval župnik karlovški, Slovenec P. Avrelj Kokalj. Po sv. maši se je zastava blagoslovila v notoru na Jelačićevem tegu. Zastava je iz teške rudače svile. Na jedni strani ima grb mesta Karlovca, na drugi emblem delavski. Pater Lambert je ob tej priliki pozival delavce h krščansko-socijalnemu delu po nauku: Moli in delaj! Kazal je nato, da je delo brez križa robovanje in tak je bil položaj delavcev, predno se je oglasil poziv: »Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Rob in radnik bilo je prej jedno, katoliška cerkev je bila, ki je prva pokazala na dostojanstvo delavčev. Svaril je pred neprijatelji, ki hoté da bi delo preziralo križ. Delavski roki v njih pa križ, to bodi naše znamenje, pod tem znamenjem se združimo v trdno falango in nihče ne bode razrušil take sloge. Društvo brez vere ni vredno, da obstoji na zemlji. Z vero družimo ljubezen do grude, na kateri smo zrasti, a ta gruda je krasna domovina naša. Z obema družimo ljubezen do kralja. Visoko dvigni »Nada«, ki tako vrlo skrbiš tudi za boleštne svoje člane, barjak, kateraga ti blagoslovlja cerkev; vihraj nova zastava za vero, dom in kralja! »Nada« dokazuj še nadalje, kako more priprosti delavec posvečevati svoje moči občnemu blagostanju. Na Jelačićevem trgu stalo je ob tem govoru na tisoče občinstva. Zdelo se nam je, kakor da bi ob tem govoru sprejemale vse te hrvatske množice v se krščansko-socijalno misel. Po zabijanju žebljev — imenom Slovencev so zabili v zastavo žeblje predsedniki naših društev, imenom Slovenk gospa Manfreda iz Ljubljane — podal se je velikanški sprevod zopet do »Zorinega Doma«, kjer je bil ob pol 2. uri popoldne banket.

Nad 300 oseb je bilo pri banketu. Vsako naše društvo je poslalo na banket svoje zastopnike, slovenske delavke sta ondi zastopale gospa Manfreda in Milka Krekova, gorenjske župane pa gospod Hafner, župan iz Kroke.

Takoj, ko smo vstopili v dvorano, pozdravila nas je godba z »Naprej zastava slave«, potem pa smo bili Slovenci predmet skoro vsem govorom. Slovenem, vzajemnosti hrvatsko-slovenski, so napijali: predsednik »Nade« g. Francisković, dr. Vinković je povdarjal, da je dohod Slovencev v Karlovec važen za ves hrvatski narod. Sloga naj vlada med nami! Župan karlovški g. Vrbanić pozdravljaj je Slovence, zagotavljajoč, da Slovenci dobé mej Hrvatji odprte roke, na katerih se spočijejo od borbe, ki jo vodijo s tako besnimi nasprotniki, kakor so zadnjič pokazali celjski izgredi.

G. Zagorac je rekel, da so Slovenci pripravljeni delovati za skupno srečo naroda hrvatskega. Kazal je nato, da se Slovenci trdno organizujejo na temelju vere in ljubezni do domovine. Tvarjajo že falango, ki se približuje hitrim korakom narodni zmagi, a tudi socijalni zmagi. Tudi hrvatsko delavstvo organizuj tako sebe in potem narod. V čast delavcev slovenskih vstanimo. Bog blagoslovi to zvezo, ki se danes spaja mej hrvatskimi in slovenskimi delavci. Naprej naša zastava, naprej složni bratje! Zahvaljeval se je gospod Kregar in napil navdušeno hrvatski domovini. Slovenci se smatramo kot del hrvatskega naroda. Proč z izdajalci — živela domovina! Imenom celjskih slovenskih delavcev je govoril g. Zabušovšek ter napil »Nadi« in Karlovčanom. Narodni zastopnik g. Modrišan dejal je, da smo Slovenci in Hrvatje jeden narod. Živela hrvatsko-slovenska vzajemnost! Približala se je ura odhoda. Slovenci smo morali na kolodvor. Vstopili smo se v dvorani pod naše zastave in imenom slovenskega odposlanstva je govoril g. Gostinčar krepko slovo, povdarjajoč potrebo skupne gospodarske organizacije. Slovenski krščanski socijalci ne poznamo Sotle, mi ne poznamo razlike med Slovenci in Hrvatji — vsi bodimo jedni. Živeli Hrvatje!

Vršili so se ganljivi prizori bratskega slovesa. Baronica Vranicany je stiskala roke slovenskim delavkam, presvetli soprog njen presil je delavce, naj gredo z njim na njegov grad, — in delavci hrvatski, ti so se s solzami poslavljali od svojih bratov.

Po dvorani je vse klicalo mej tem, ko so se slovenske zastave priklanjale v slovo: »Z Bogom Slovenci!« »Živela hrvatsko-slovenska vzajemnost!« »Z Bogom Slovenke!« Hrvatje in Slovenci so si zamenjavali trobojnice. Banket se je zaključil, da nas udeleženci spremijo na kolodvor. Na poti na kolodvor odpirala so se okna in so delavkam in delavcem slovenskim klicali v slovo meščanke in meščani karlovški. Skoro smo bili na vlak — zadnji klici in že smo se pomikali proti Zagrebu.

Doma smo zopet — in v društvih naših se sedaj pripoveduje o ljubezni Hrvatov do Slovencev, o skupnosti in bodočnosti. Prav nič ne moti veličastnih utiskov, da sta se o tej priliki zopet našli dve lepi duši — dr. Tavčar in dr. Frank. Drug družega sta vredna: »Hrvatsko Pravo« in »Slovenski Narod«. Za dr. Frankom stojé Madjari in Židje, za dr. Tavčarjem kapitalistiški Nemci — kdo bi pričakoval, da bo takim ljudem ljub pohod slovenskih krščanskih socijalcev na Hrvatsko. Nam pa je to glavna stvar! Pričetek je storjen. Tudi Hrvatska se bode socijalno vzdramila, organizovala gospodarski. Priti mora do razvoja zdravega antisemitizma.

Delavci so se uprav žrtvovali za izlet na Hrvatsko, sledili so nagonu svojega srca in ponosni so lahko na to, da so za spoznanje Hrvatov s Slovenci storili praktično s svojim moškim nastopom več, nego stotine akademskih govorov slovenskih prvakov o vzajemnosti hrvatsko-slovenski. Prvi kamen k skupni jugoslovanski delavski organizaciji je položen: »Pruzimo roke — brat uz svog brata — Radom i marom — za dom Hrvata!« —è.

Znamenit sestanek.

Dné 14. t. m. poleteli smo slovenski krščansko-socijalni delavci, obrtniki in kmetje v bratski kraljevi Zagreb, kjer so nas nepričakovano prijazno sprejeli ondotni delavci in drugo občinstvo. Vsakemu izmed nas, ki smo

z lastnimi očmi videli navdušenost Hrvatov do nas slovenskih delavcev in vsega naroda, ostane ta trenotek brez dvojbe v trajnem prijetnem spominu. Drugi dan smo se odpejali v prijazno in za nas posebno spominsko znamenito mesto Karlovec, kjer se je imelo vršiti blagoslovljenje zastave pevskega društva „Nade“. Vsprejem je bil tu čez vse prirčno veličasten. Predmet ovacijam smo bili Slovenci. Toda o tem obširneje na drugem mestu. Znamenit je bil ta dan v zgodovini krščansko-socijalne organizacije na slovenskem jugu, ker smo se prvič sešli delavski stanovi k pobratimstvu. Delavsko in obrtno društvo je slavilo dan slave. Slovenski delavci, obrtniki in kmetje pa smo prišli, da se med seboj spoznamo in sklenemo vez novemu delovanju, ki naj gospodarsko reši hrvatski in slovenski narod pijavk, ki mu sesajo srčno kri, jemljejo vglad in ob njegovih žuljih živé gosposko. Na Hrvatsko se vsiljuje tujec-žid in Madjar, ki vsak po svoje skušata okoristiti sama sebe na račun delavskih rok. Rodna zemlja postaja v čimdalje večji meri last tujcev. Madjarizem se širi na vse kriplje po hrvatski zemlji. Trgovina je, vsaj kolikor je večje, v rokah judov in Nemcev. Hrvat je skoro na domači zemlji že zadnji. To dejstvo boli resne domoljube na Hrvatskem. Jeli so premišljevat, kako postaviti se temu v bran. Že je vsajena kal in upati je, da požene mogočno deblo, v kateremga sencu se bode hrvatsko ljudstvo radovalo svojega gospodarskega in političnega samostojnega vstajenja.

Gospóda v frakih, koji je Hrvat do sedaj zaupal vse, v gospodarskem oziru za njega ni storila nič. Ta gospoda je bila srečna, da ji je naivni narod klícal živijo, dalje se ni brigala zanj. Toda ti časi bodo tudi na Hrvatskem minuli, kakor hitro vzame ljudstvo v roke samo svoje usodo in se znebi dosedanjih pijavk.

In tudi pri nas je tako. Zato pa je velikega pomena, da se je vendar enkrat pobratilo delavsko ljudstvo samo z bratskim narodom hrvatskim. Preko glav onih, ki iščejo le svoje slave in samih sebe, bomo šli skupno na delo, ne zmené se, ali to vgaja liberalnemu frakarstvu, judovstvu in renegatstvu ali ne. Mi hočemo, da ob našem delu živimo sami dostojno. Ni nas več volja rediti lenih trotov s svojim napornim delom. Mi pa tudi hočemo, da se spoštuje naša vera, naša domovina in naš jezik, ker imamo vse to od Boga in nima nihče pravice tega nam jemati. Dolžnost naša pa je vzajemno braniti svoje svetinje in blagostanje. Zato pride gotovo čas, ko se oklenemo vzajemno edino pravih krščansko-socijalnih načel in po njih pridemo do srečnih dni.

Kaj iščemo?

Zalostno gospodarsko stanje našega ljudstva yzбудilo je med nami krščansko-socijalno misel. Ta misel sicer ni nova, marveč se je le obnovila zato, da vzbudi zaspano krščansko zavest, po kateri naj se v praktičnem življenju obnovi in oživi prava krščanska misel. Naše življenje, tako uči krščanski socijalizem, bodi skozi in skozi preveto z ljubeznijo do Boga in v tem do sobrata človeka. Vsakdo naj samega sebe zatajuje, to se pravi, nihče naj ne išče samega sebe, nihče naj ne skuša okoristiti sebe z žulji družih ljudi. Vsakdo naj skuša koristiti le svojemu bližnjemu kolikor največ mogoče. Ljudje naj se priznajo pred Bogom vsi enakim, ako so v družbi tudi različnih stanov. Vsak naj skuša delati po svojih močeh v blagor vseh ljudi. To so glavne poteze ple-

menite krščansko-socijalne misli. »Vera brez del je mrtva« se bere v katekizmu, dela so toraj, ki oživljajo. S tem je jasno povedano, da kedor samo tiho veruje v Boga, če sicer tudi morda pošteno živi, ni storil svoje dolžnosti kot kristijan, ako nikomur na svetu nič dobrega ne stori. Naj bode sicer kedo še tako pobožen, ako pa odira sobrata (če tudi po naših liberalno-socijalnih postavah), ni kristijan. Kedor išče le samega sebe in le svojega dobička, ni kristijan, in če bi bil tudi papež. Zato pa moramo krščanski socijalci dajati v tem izgled drugim. Naše delo ne sme biti posvečeno našim osebnim koristim, temveč vsemu človeštvu. Ako kedo išče v svojem javnem delu le svoje koristi in svojega dobička, za stvar ne more imeti nikakih zaslug, ker ima gmoten dobiček. Da se krščanski socijalci borimo za naše skupno gmotno zboljšanje po načelih pravičnosti, je to plemenito delo, zato ker se borimo ravno za plemenito misel — pravičnost. Ako bi pa v tem delu iskal kedo svoje slave ali sicer osebnih dobrot, bi pa za njega delo izgubilo plemeniti značaj. Oa bi postal sebičnež.

Takih sebičnežev je naš slovenski rod videl mnogo. Koliko jih je že ob sami ljubezni do naroda obogatelo; iskali so sreče narodu, a našli so jo sami sebi. Taki krščanski socijalci ne smemo biti. Pokazati moramo, da nam je blaginja ljudstva nad vse. Skušati moramo žrtvovati vse svoje moči svetemu delu jedinstva in blagostanja. Ljudstvo mora v krščansko-socijalnih ljudeh videti svoje vzore, potem bode mogoč popolni in splošni napredek ideje. Vsak zaveden krščanski socijalec, bodisi kateregakoli stanu, je dolžan delati v prosep stvari. Žalibog se tudi tu marsikaterikrat slišijo sramotne besede: »E, kaj bom delal, saj nimam nič od tega. To delo je nehvaležno, raje sem tu in tu imam vsaj dobiček.« Tako nobeden, ki ima kako zavest, ne more govoriti. Krščanski socijalci ne smemo iskati osebnosti, marveč moramo biti prepričani, da delujemo v splošno korist. Kedor išče pred vsemi v delu le samega sebe, ni krščanski socijalec. Iščimo toraj pred vsemi izvesti veliko in častno nalogo, katero nam podaja naše plemenito geslo: Z Bogom za krščansko ljudstvo! Osrečiti časne in večno naše dobro ljudstvo, to mi iščemo in iščimo, družega nič.

Zopet dan našega ljudstva.

13. t. m. je imela selska dolina svoj dan! Narod sam je priredil prirčno ljudsko slavnost. Tam pod Ratitovcem, v slikovitih Selcih, zbralo se je včeraj vse polno naroda poslušat pošteno slovensko pesem in besedo. Pevsko društvo »Ratitovec« v Selcih je lahko ponosno na nedeljsko slavnost blagoslovljenja svoje nove zastave. Narod ji je bil kum!

»Bog Te vsprejmi, kdor si prišel, prišel, da si naš med nami!« Ta krepki pozdrav gostom vse slovenske delanske slavnosti bliščal se je včeraj tudi nad slavolokom pred vhodom v selsko vas, kjer je »Ratitovec« vsprejemal svoje goste ter jih mej pokanjem topičev in pozdravi zbranega ljudstva vodil v vas, ki je bila z zastavami in cvetjem odeta. Mej prvimi, ki so prihiteli, bili so vrli Škofjeločani s svojo zastavo, lepo uniformirani pevci pevskega društva »Kranj« in »Slovenska krščansko-socijalna zveza«, ki je poslala na slavnost odposlanstvo 30 svojih članov. »Ratitovec« je to odposlanstvo iskreno pozdravil, pevdarjajoč po svojem predsedniku g. Jak. Urančič važnost »Zveze«. Zahvalil se mu je tajnik g. Štefe, selska dekleta v narodni noši pa so goste odličila s cvetjem.

Skoro nato se je uredil sprevid društev k blagoslovljenju, katero je prevzel selski rojak, državni poslanec g. dr. Krek. Sprevid sta otvorili gasilni društvi iz Železnikov in Selc, nato je korakala na čelu drugih društev »Slovenska krščansko-socijalna zveza« z zastavo svetega Mihaela, ki je bil ves okrašen z duhtečim cvetjem. Za »Zvezo« pa so se vrstila društva: Akademično društvo »Danica« z Dunaja, »Kat. rokodelsko društvo iz Škofje Loke z zastavo, »Moško pevsko društvo Kranj« i Bralno društvo iz Železnikov z zastavo in ondotno konsumno društvo, člani »Gospodarske zadruge« iz Česnjice v narodni noši, »Bralno društvo« Dolenjavas, potem družice v narodni noši in pevke in pevci pevskega društva »Ratitovec«. Društva so se ustavila pred domom blagorodne gospe kumice Marije Kosove, soproge g. prof. dr. Fran Kosa iz Gorice. »Živela kumica!« donelo je od vseh strani, ko je stopila pred naše vrste: zastave so se ji poklonile, potem pa je šel sprevid v cerkev.

Stopil je pred oltar dr. Krek. Oglasimo se danes najprej pri Očetu Luči, ki dá vsak dober dar — tako nekako je pričel svoj govor. Jeden najlepših psalmov Davida, nadaljeval je, je tisti, ki opisuje, kako so peli v babilonski sužnosti Israelci. Neki mož, ki je prišel iz babilonske sužnosti, opisoval je to: Ob rekí smo sedeli in jokali in na vrbe smo obesili cimbale, ko so prihajali Babilonci k nam, in dejali, naj zapojemo pesem, odgovarjali smo: kako naj pojemo v tuji deželi? . . . Velja to tudi tistim, ki so v zvezi z domom, da ni mogoče dobro peti, ako se ne spominjamo tudi Tistega, ki bode sodnih naš. Kako naj pojemo v tuji zemlji? . . . Zastava budi trdno ljubezen do te domače zemlje, na kateri živite, do vsega slovenskega doma; če bodo z njim v zvezi in če bode ljubezen ta pogani jala svoje vrhove do našega pravega doma, ki je v nebesih, potem bode društvo srečno vspevalo. Vprašanje, kako naj pojemo v tuji zemlji, rešujeta na zastavi podobi sv. Jožefa in sv. Cecilije. Ljubimo domovino, a ta ljubezen ne sme zatreči ljubezni do Boga, do našega nadzemskega doma. Služi naj društvo v razvedrilo krščanskim mladeničem, ki naj si v društvu izobrazujejo dušo, in sv. Cecilija naj v društvu združuje poštene mladenke! Sledil je blagoslov, potem pa se je razvila nova zastava in pobratila se svojimi sestrami, katere so družice ovenčale z lipovim cvetjem. Zastava je krasno delo gospe Hlavke. Na jedni strani ima sliko sv. Jožefa, na drugi sliko sv. Cecilije. Obe sliki je mojstrski duhovito komponiral g. Grohar. »Narodu v slavo naj pesem doni«, ta napis se blišči na zastavi v zlatih črkah. Liro na zastavi je lično izvršil pasarski mojster g. Kregar. Na jedni strani je zastava bela, okolu podobe se vijó rože v narodnih barvah, na drugi strani je rudeča z zlatimi rožami. Ob zabijanju zebelj čula se je marsikaka pomembna beseda. Kumica dr. Kosova zabila je zebelj z besedami: »Lepe pesmi glas seže v deveto vas!«, dr. Krek: »Bratje tesno se združimo, pojmo vnetega srca!« Predsednik »Zveze« g. Kregar: »Naj bi čula tudi pesem zmage naše!« »Danica«: »Bratje za dom!« Tudi predsednik selskega bralnega društva je v zastavo zabil zebelj s krepkim pozivom: »Naprej zastava Slave!«

V imenu deklet je pripela gospodična Anica Šlibarjeva zastavi krasen trak. Pri sveti maši prepeval je zbor »Ratitovec«.

Skupni obed se je vršil v prostorih gospoda Fr. Tavčarja. Predsednik »Ratitovcu« gospod Urančič je napil gostom in dr. Kreku, gospod Urbanija kumici, ki je s tem pokazala, da je z nami jedne in iste

misli, da je vrla Slovenka. Vsi gostje so priredili gospej kumici srčno ovacijo, ki naj ji priča, da ljudstvo ve ceniti tistega, ki mu je naklonjen. Tudi spoštovanemu njenemu sogrogu smo navdušeno pripili. Gospod Jakopič je povdarjal potrebo hrvatsko-slovenske vzajemnosti ter izrazil nado, da bo z lepo pesmijo širil to vzajemnost tudi »Ratitovec«, kateremu napija. Gospod Štefe dejal je, da je »Zveza« tem rajše prihitela v Selce, ker je ta kraj našemu dr. Kreku tako mil in drag. Sem pohiteva k svoji materi. »Zveza« kliče v Selcih: »Bog živi majko dr. Kreka!« G. dr. Krek dejal je, da zastava je znamenje boja. Boju katerega bijejo krščanski socialci pod zaščito sv. Mihaela, veljaj napitnica. Gospod dr. Kos iz Gorice je napil moškemu pevskega društva Kranj, ki je v tolikem številu prihitelo na to ljudsko slavje in ki nas je med obedom razveseljevalo z milim svojim petjem. Slava takim pevcem! Predsednik moškega pevskega društva Kranj g. Lovrenc Rebolj zahvalil se je in pozval pevce, naj zapoje kumici lepi Hajdrihov »Pozdrav!« Župnik gosp. Erzar je napil naši delavski organizaciji. Mešani zbor »Ratitovec« je zapel še nekaj ljubkih pesmij.

Ljudska veselica po popoldanski službi božji na vrtu g. Šibarja je bila v prvi vrsti izraz zdravega pojmovanja našega ljudstva. Takoj ko je »Ratitovec« zapel prvo pesem, prišli so brzjavni pozdravi od »Sloge« iz Siska in hrvatskih krščansko-socialnih delavcev zagrebških. Tisti, ki so včasih akademično pisali o hrvatsko-slovenski vzajemnosti, mogli bi videti tu kako so krščanski socialci to misel praktično razširili med našim ljudstvom. »Ratitovec« se je takoj odločil, da pošlje z »Zvezo« na karlovško slavnost odposlanstvo z zastavo. Istotako se je odločilo železniško bralno društvo. Dalje so brzjavili »Slavec« iz Ljubljane, g. Simon Krek iz Gradca in konsumno društvo iz Ljubljane.

Nastope pevcev iz Kranja je ljudstvo vsakokrat pozdravilo z burnimi vzkliki. Slavnostni govornik g. Urbanija je risal muke naroda slovenskega, kateremu želi sloge. Za njim je nastopil g. dr. Krek. Prvi smo bili krščanski socialci slovenski, ki smo z narodom našim nastopili z zahtevo, da se naša država približa Rusiji. To zahtevajo dejanske razmere. (Vse ploska.) Veselo znamenje je, da so to že pričeli pojmiti, (Živio-klici.) Do zveze z Rusijo bodo Avstrijo prisile razmere. Druga naša točka je točka našega juga. Vzajemnost s Hrvati — širimo, jo bratimo, združujemo se z njimi, zgradimo si z njimi en narodni dom. Vse gibanje pa se naj vrši iz ljudstva. Naše ljudstvo je zavedno, ki pojmuje te točke, in vztrajno je, ker ve, da se gre za dobro stvar. Govornik omenja razmere v parlamentu. Parlament mora postati ljudski parlament — potem bode parlament dela, prej pa ne. Zato organizujemo ljudstvo!

Vrstile so se še pesem za pesmijo, potem pa se je razšlo ljudstvo zopet v svoja selišča lepe selske doline, ki je pokazala včeraj, da ljudstvo stoji čvrsto organizovano v krščansko-socialni organizaciji.

Politika po svetu.

Nemčurska surovost.

V starodavnem slovenskem Celju, kjer se je zadnja leta s pomočjo birokratizma, zalegla, renegatska nemčurska zalega, pokazal se je v vsej luči sad modrosti naše notranje politike in olike blaženega nemštva. V Celje prišli so češki dijaki, da si ogledajo to za

slovenstvo znamenito mesto. Na kolodvoru so jih celjski Slovenci vsprejeli navdušeno, toda tudi tolpa nemčurskih pouličnih barab s svojimi voditelji je prišla in vsprejela Čebe in Slovence s tulenjem, zmerjanjem, palicami in klanjem. Na kolodvoru so tulili prusjaško himno: »Die Wacht am Rhein« in to javno v pričo gosposke in policije. Celjska policija je bila po poročilih popolno pristranska in ni storila nasproti razsajajem svoje dolžnosti. »Narodni dom« so morali stražiti vojaki. Posebno obnesle so se teutonske Celjanke. Gospe inteligence Wolfovega kalibra so raz oken kazale Slovincem in Čehom tisti del života, po katerem se najbolj prične leskovka. Sram jih bilo, teutonskih nesramnic! Celjski nemčurji, ki od slovenskih žuljev žive, si upajo nastopati proti Slovanom na ta način. Čas je, da tudi Slovenci pokažemo, da brez celjskih nemčurskih barab lahko izhajamo. Vsi Slovenci bi se morali ogibati Celja. Nihče v Celju nič kupiti od nemčurja, pa tudi nihče nič v Celju prodati, ko bi to storili pa »panamo« Celjane v enem mesecu, da bi postali krotkeji. Toda Slovenec je navadno čudna butica, v kateri je vsega družega več kot prave narodne zavesti, posebno sedaj, ko se slovenski liberalizem brati doma z Nemci in renegati in s tem pohujšuje narod. Pač žalostna majka!

Drobtine.

Nad 80 brzjavni pozdravov je došlo v Karlovec povodom zadnje prelepe »Nadine« slavnosti. Izmej teh so jih 45 poslali Slovenci in Slovenke.

Iz Tržiča. Nam delavcem se tukaj ne godi preveč dobro. V dokaz navedem vam tukajle en slučaj, ki se je pripetil v črevljarski tovarni. Neki delavec je služil dvajset let tega gospodarja in ker imamo zmiraj nove priganjače, ki so mastno plačani, ga je eden teh zatožil podjetniku in sicer ne po pravici, in ta je rekel, da ga hoče takoj odpraviti. Dokazala se je njegova nedolžnost ali dotičnega delavca je srce zbolelo, in komu bi se ne skrčilo srce pri taki priložnosti, in dotični delavec je takoj sam odpovedal delo. To je en slučaj, iz katerega se lahko opazi, koliko je vreden delavec, ki dvajset let zvesto služi enemu gospodarju.

Obrtno zadrugo snujejo v Novem mestu. Dotična pravila je vlada že potrdila. To veselo vest je tem bolj pozdraviti, ker so ravno obrtniki najbolj potrebni tesne organizacije. Zadrugi želimo čim uajvec uspeha in blagoslova božjega.

Dobro se je zdravil neki gozdni uslužbenec namrec. Možu so nasvetovali kot zdravilo proti trganju, da se vsede v mravljišče. Nekega lepega dne se za »korajžo« precej dobro natrka in gre iskat primerne mravljišča, katero seveda tudi najde. Ko se je vredil, prižge še pipo in se vsede v mravljišče. Ker je bil pa precej dobro natrka, ni menda prav nič čutil zdravniške umetnosti drobnih mravelj in je na mravljišču sedeč zaspal. Pipa mu pade iz ust, vname suho dračje, da je jelo goreti, vzge se tudi njegova obleka in še le, ko je začutil speklino, se je zbudil. K sreči so prišli mimo neki ljudje, ki so moža potegnili iz mravljišča in pogasili obleko. Precej opečnega so spravili potem v bolnišnico. Brez dvojbe si bode zapomnil za vselej, kako si je preganjal in zdravil revmatizem na mravljišču.

Nemška oslarija se more imenovati javkanje »Gratzer Tagblatt« o poslovenjenju krajevnih imeb. Tako pravi, da se bode na pošti sedaj imenovala vas Trzin mesto dosedanega Tersein, namesto Waitsch pa bode v prihodnje Vič. Daje nasteva tudi nekaj poljskih in čeških krajev, kateri se pišejo po nemško in češko do sedaj jednako, seveda češko. Res radovedni smo, kako se bode baronu Dipaulju posrečilo posloveniti Trzin in

Vič na Kranjskem. In kako se da jezikoslovno dokazati, da sta imeni Waitsch in Tersein pristno nemaški. — Bog daj norcem pamet!

»Razžaljeni« šolarji. Pred nedavnim se je pečalo neko dunajsko sodišče s šolskimi otroci radi žaljenja časti. Iz šole gredé so se začeli kregati in pretapati. Oče nekega šestletnega dečka pa je vložil tožbo proti nekemu 13 letnemu šolarju radi razžaljenja časti, ker je bil njegov šestletni paglavец razžaljen. Po pravici je dejal sodnik: Kam pa pridemo, ako se bo sodišče pečalo s šolskimi otroki? Otroci naj gredo mirno iz šole, pa ne bode takih afer. Seveda ni mogel sodnik nikogar obsoditi, ker ga ne sme in ker za smrkovoe še nimamo zakona, po katerem bi se tožili za »žaljeno čast«. Lepe cvetke modernega devetnajstega stoletja. Omeniti je še, da so tudi priče komaj vidile na mizo.

Ženska — zločinka. Na Dunaju je neka ženska iz neutemeljene ljubosumnosti polila spečega moža z vodo ločnico (Scheidewasser). Ves v ranah je ob 1/2 5. uri zjutraj pridirjal iz gorenjega nadstropja na dvorišče, kjer je v groznih bolečinah kmalu padel v omotico. Vražja baba je potem tudi sama pila nekaj ločnice in si prizadejala hudih notranjih poškodb. Oba so prepeljali v bolnišnico. Ali ni temu vzrok pomanjkanje krščanskega pričanja?

Črevljarskega pomočnika,

ki je spreten in točen v delu, vsprejme pod ugodnimi pogoji Valentin Černe, črevljarski mojster na Jesenicah, Gorenjsko.

Mladenič,

20 let star, ki je dovršil V. gimnazijski razred, poponoma zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, želi vstopiti v kako pisarno kot začetnik. Plača primerna. Ponudbe pod A. P. na naslov »Glasnika«.

V službo se sprejme s 1. septembrom t. l. pri neki gospodarski zadrugi.

trgovski poslovodja,

ki naj je popolnoma vešč v trgovini z mešanim blagom, pošten, krščanskega lepega vedenja in trdnega zdravja. Prošnje z dotičnimi spričevali naj se pošljejo pod chifro G. D. I. uredništvu »Glasnika«.

Podpisani usojam si slavnemu p. n. občinstvu, zlasti gospodom trgovcem uljudno naznaniti, da sem otvoril v Ljubljani

zavod za snaženje stanovanj in oken.

Prevezam v snaženje izložbena in sobna okna ter likanje sob. Tudi cele nove stavbe prevzemam v temeljito očiščenje, istotako tudi javne zavode in urade. Čestita naročila prejemlje iz prijaznosti Jožef Maček, prodajalnica tobaka, Mestni trg št. 6.

V obilni obisk se priporoča

Peter Matelič,

Martinova cesta št. 81.

Največja muka današnjega časa je cela armada živčnih in srčnih bolečin, žilodolnih boleznij, pomanjkanja krvi, bledolčnosti i. t. d., katerim so jele poganjati korenine že v otroški dobi z vzburljivimi pijačami kakor so vino, pivo in prav posebno bobova kava, katera tako zelo škoduje našim živcem in povzroča srčne hibe. Nobena hišna gospodinja, zlasti nobena mati bi ne smela dajati mladim ljudem pri hiši bobove kave, ako enkrat spozna ta dokazani vzrok poznejših boleznij. K sreči je pa sedaj mogoče mesto bobove kave privaditi se Kathreiner-Kneippovi sladni kavi, katera ima duh in okus po bobovi kavi in katero se lahko in brez težave upelje v blagor cele družine. Sprva naj se upotrebja tretina Kathreinerjeve sladne kave kot primes k dvem tretinam bobove kave, pozneje pa vsake kave pol, se zmeljeta obe skupaj in se pripravi kava na običajen način prav skrbno. Nenavadno dobri, prijetno ljubi okus bode gotovo vsakogar iznenadil. Toda dolžnost, nujna vestna dolžnost je, otroke ne več vaditi na bobovo kavo. Skuha naj se jim prav močno Kathreinerjevo sladno kavo in naj se jim jo dá, kakor navadno, z mlekom in sladkorjem. Pravo veselje bode gledati, kako izvrstno ugaja malim ta kava, kako pri tem cvetó in rastejo. Toda tudi bolniki in slabotneži, kadar se enkrat privadijo čisti Kathreinerjevi kavi in njenim posebno dobrejdnim učinkom, jo pijó vedno rajši. Pri njih kakor pri otrocih je to dokazala že tisočera izkušnja. Važno pa je, da se rabi vedno »pristni Kathreiner« v znanih izvornih zavitkih.